

מדינת ישראל

משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

מאי 2019

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב במגמת מערכות בריאות

הערכות, בדיקה ובקרה לקראת בחינות הבגרות (יש להתעדכן מידי שנה):

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב נועדו לפצות על קשיים ממקור נוירולוגי, הגורמים להפרעת למידה שאינה מאפשרת את הבעת הידע הקיים. ההתאמות מאפשרות לתלמידים אלו לעקוף את תחומי הקושי ללא המגבלות הנובעות מהלקות ולתת ביטוי הולם לידע שרכשו. כאשר ניתן להצביע על **פערים משמעותיים ברמת התפקוד והביצוע** של התלמיד, חשוב שהמורה המלמד את התלמיד יערוך היוועצות בצוות החינוכי בנוגע להתערבות לימודית שתסייע לתלמיד להתקדם באופן עצמאי ככל שניתן. הקניית אסטרטגיות למידה, ארגון ותכנון מסייעות במרבית המקרים ללמידה עצמאית. גם כאשר לתלמיד יש לקות למידה, אין משתמע בהכרח, כי קיימת הפרעת למידה המחייבת שימוש בדרכי היבחנות. בעת הדיון בנחיצות התאמות (בסמכות ועדה בית ספרית/ ועדה מחוזית), יש לזכור כי קיימת שונות טבעית ביכולות ובהישגים של התלמידים. על פי הספרות המקצועית, אחוז התלמידים עם לקויות למידה נע בין 5%-15% לכל סוגי הלקויות. כאשר מדובר על לקויות משמעותיות מאוד באופן חריג האחוז עומד על כ- 3%-5%. חלק מתלמידים אלה יסתדרו ללא התאמות בדרכי היבחנות וחלקם יזדקקו להתאמות בדרכי היבחנות מרמות שונות (1/2/3).

חשוב שכל מורה יראה לנגד עיניו את התפלגות התלמידים המוגשים לוועדה המחוזית במקצוע אותו הוא מלמד. בכל מקרה יש לתת את הדעת לכל בקשה של תלמיד בנפרד ולגופו של כל עניין בעת הדיון. אם **הידע אכן קיים**, זוהו נקודות החוזק, התלמיד עבר **התערבות** על פי משוב ובקרה, **נשלל מקור אחר** המעכב את הבעת הידע, אך התלמיד עדיין אינו מצליח להביע את ידיעותיו ויש הסכמה ברורה של רוב המורים, ניתן לבדוק את נחיצות ויעילות ההתאמות בדרכי היבחנות.

בתהליך ההוראה-למידה, חשוב לוודא עד כמה מבחן ללא התאמות מאפשר, או אינו מאפשר, את הבעת הידע.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

תפקיד המורה ודרכי התערבות לפני הגשת בקשה לדיון בהתאמות בדרכי היבחנות:

מצופה מהצוות החינוכי בבית הספר לקבל החלטות בעניין תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, כשהחלטות אלה נשענות בראש ובראשונה על חוות דעת מקצועית של מורי בית הספר ונתמכות על ידי אבחון ולא להיפך. האבחון הוא חלק ממכלול, הנבדק לגבי נחיצות ההתאמות. נוסף לכך, יש חשיבות רבה לפתח את כישורי התלמיד לאורך כל השנים. כלומר, ההתאמות לא מאושרות אוטומטית בעקבות אבחון. כאמור, אם לאחר יישום התערבות ממושכת, הכוללת משוב ובקרה על ההתערבות לאורך השנה, התלמיד מפגין ידע, אך עדיין אינו מצליח לבטא את הידע שרכש במבחן ללא התאמות ולא נמצאו דרכים לפיצוי על הקושי, ניתן לערוך לתלמיד בדיקת נחיצות ההתאמות בדרכי היבחנות. המורה יכתוב את חוות דעתו העולה מבדיקת המבחנים, יש לגבות ולתעד בדוגמאות מעבודות וממבחנים של התלמיד.

התהליכים הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב והמדגישים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, הם ביטוי לעידן חדש שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות. התארגנות מיטבית כחלק אינטגרלי מהתהליך החינוכי בטיפול בתלמידים אלה ושיתוף פעולה בין בעלי התפקידים השונים בבית הספר, הכרחיים לקבלת החלטה מקצועית.

התאמות בדרכי היבחנות הקיימות בתחום הדעת, מגמת מערכות בריאות:

התאמות בסמכות הוועדה הבית ספרית (מתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה): הארכת זמן, הגדלת שאלון, התעלמות משגיאות כתיב.

התאמות בסמכות הוועדה המחוזית (המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה, דרך ההצגה, במתן תגובה ובתוכן): שעתוק הבחינה, הקראה על ידי בוחן ניטרלי, הכתבה לבוחן ניטרלי, בחינה בעל פה, מבחן מותאם.

- ההתאמות שיאושרו בוועדה (בית ספרית/מחוזית/ערר) עבור התלמיד, יהיו תקפות בהתאם למצוין באישור ובכפוף לנהלי האגף ללקויות למידה המתעדכנים מידי שנה. תוקף האישור הינו עד תום לימודיו של התלמיד בתיכון ועד גיל 25.

מדינת ישראל משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

להלן אופן המענה על המבחן מותאם במדעי הבריאות 70% (בחינה חיצונית) סמל שאלון: 802381

פרק ראשון - 40 נק' (כל שאלה 5 נק')
לענות על 8 שאלות מתוך 13

שאלות 1-11 – **בחירה של שבע שאלות.**

שאלות 12 או 13- **חובה** אחת מהשאלות.

פרק שני - 18 נק' - חובה

תרשים של שלוש מערכות בגוף האדם, זיהוי של **ארבעה חלקים** מתוך שישה חלקים.

פרק שלישי - 24 נק' (לכל שאלה 8 נק')

סיפור מקרה
(לענות על 3 שאלות מתוך 5 שאלות).

שאלה 15 - **חובה**

שאלות 16-19 בחירה של 2 שאלות

פרק רביעי - 18 נק' חובה (לכל שאלה 3 נק')

ענה על כל השאלות 20-25

מדינת ישראל

משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

להלן אופן המענה על מבחן מותאם במדעי הבריאות 30% (בחינה חיצונית) סמל שאלון: 802282

56 נקודות 8 נק' לכל סעיף	מערכות גוף האדם: גסטרואנטרולוגיה נירולוגיה פולמונולוגיה על התלמיד לענות על 7 סעיפים לבחירתו מכלל הסעיפים בכל השאלות	חובה	פרק ראשון
24 נקודות לכל שאלה 12 נק'	סיפורי מקרים בחר אחד מתוך שני סיפורי המקרים אם בחרת סיפור מקרה ראשון: שאלה 7 חובה, ובנוסף ענה על שאלה אחת מתוך השאלות 8-10 אם בחרת סיפור מקרה שני: שאלה 11 חובה, ובנוסף ענה על שאלה אחת מתוך השאלות 12-14	חובה	פרק שני
20 נק' לכל שאלה 5 נק'	שאלות אובייקטיביות שאלות 15 – 20 ענה על כל השאלות	חובה	פרק שלישי

בהצלחה רבה!

פנינה הירש
מפמ"ר מערכות בריאות

לילי טלדן
מפקחת, ממונה על מערך האבחון וההתאמות
אגף לקויות למידה, שפ"י

מדינת ישראל

משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

קישורים:

לחזור המלא של אגף לקויות למידה והפרעות קשב, שפ"י, בנושא התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות והפרעת קשב הנבחנים בשנת הלימודים תש"ף (מעקב והגשת תיקים לוועדה בתשע"ט) שימו לב! בכל שנה מתפרסם חוזר חדש!

מסמך "יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב"

למידע נוסף בנושא ניתן לפנות לאתר שפ"ינט.

יצירת קשר:

לכל שאלה בנוגע לאיתור, התערבות וטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, ניתן לפנות למדריכות המרכזות המחוזיות בתחום לקויות למידה:

מחוז	שם המדריכה	פרטי התקשרות
ת"א:	גבי טלילה צור, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	talilazu@education.gov.il
מרכז:	גבי הדסה פרידנזון, מדריכה מרכזת	hadassa.fr@gmail.com
צפון:	גבי דנה בן צבי, מדריכה מרכזת	benzvidana@gmail.com
חיפה:	גבי לינדה אטיאס, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	lindatias@gmail.com
ירושלים+ מנח"י:	גבי רויטל מאור, מדריכה מרכזת	maorsr@walla.co.il
דרום:	גבי יונית סחייק, יו"ר ועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	yonitsh@education.gov.il
חינוך התיישבותי:	גבי טל אשר, יו"ר וועדת התאמה מחוזית ומדריכה מרכזת	talasher10@gmail.com

מדינת ישראל
משרד החינוך

מנהל מדע וטכנולוגיה
מגמת מערכות בריאות

מינהל פדגוגי
שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקויות למידה והפרעת קשב

במקרים חריגים בהם לא ניתן מענה מהמחוז ניתן לפנות למדריכות הארציות:

פרטי התקשרות	שם המדריכה
niritmeirmaoz@gmail.com	נירית מאיר טל
liatdkh@gmail.com	ליאת גל
dalitmi@education.gov.il	דלית מישאל
Daliabe3@education.gov.il	דליה בן ארצי